

DANIEL DE FOË

Ο ΡΟΜΠΙΝΣΟΝ ΚΡΟΥΣΟΣ

ΠΡΩΤΟ ΜΕΡΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γεννήθηκα στο 1632, στην πολιτεία της Γιόρκης, από μιὰ καλή οικογένεια. Ὁ πατέρας μου, ντόπιος τῆς Μπρέμης, στην ἀρχὴ εἶτανε καταστημένος στο Χούλ, ὅπου ἀπόκτησε μὲ τὸ ἐμπόριο πολὺ βίος. Ὑστερώτερα, παράτησε τὴ δουλειά του, καὶ πῆγε νὰ συχάση στὴ Γιόρκη, κ' ἐκεῖ παντρεύτηκε μὲ τὴ μητέρα μου, ποὺ οἱ γονεῖοί της λεγότανε Robinson. Τὸ σπίτι ἀφτὸ εἶνε ἓνα ἀπὸ τὰ καλύτερα τοῦ τόπου, κι' ἀπὸ κείνη κρατᾷ τὸνομά μου Robinson Kreutznaer· ἀλλὰ ὅπως στὴν Ἀγγλία τὰ ὀνόματα παθαίνουν συχνὰ ἓνα σακάτεμα, μᾶς κρᾶζουν σήμερα, ὅπως κ' ἐμεῖς ἀτοίμας ὑπογράφουμε Crusoe· οἱ συντρόφοι μου δὲ μοῦ δώκανε ποτὲς ἄλλο ὄνομα.

Εἶχα δυὸ ἀδελφοὺς μεγαλύτερους, ὅπου ὁ ἓνας, ἀξιωματικὸς στὸν ἀγγλικὸ στρατὸ τῆς στερηᾶς, εἶτανε στὸ σύνταγμα ποὺ τὸ κυβερνοῦσε μιὰ φορὰ ὁ ξακουστὸς συνταγματάρχης Lockart, καὶ σκοτώθηκε πολέμωντας μὲ τοὺς Ἑσπανιόλους στὴ Ντουγκέρκη. Ὅσο γιὰ τὸν ἄλλον, ποτὲς δὲν ἔμαθα τί ἀπόγεινε, καὶ δὲν πληροφορήθηκα γιὰ τὴ μοῖρα του καλύτερα ἀπ' ὅσο οἱ γονεῖοί μου γιὰ τοῦ λόγου μου. Ὅπως εἶμωνα τὸ τρίτο ἀγόρι τῆς φαμελιάς, καὶ δὲ σπούδαξα καμμιά τέχνη, γλήγορα ἄρχισαν νὰ γυρίζουν μέσα στὸ κεφάλι μου ἓνα πλῆθος σκέδια. Ὁ πατέρας μου, ποῦτανε πολὺ ἡλικιωμένος, μοῦ εἶχε δοσμένη τὴν καλύτερη ἀνατροφή ποὺ μπόρεσε, εἴτε κἀνοντός μου μάθημα μὲ τὸ στόμα του, ἀτός του, εἴτε στέλνοντάς με στὸ σχολεῖο. Ἡ βουλή του εἶτανε νὰ μὲ κἀνη ἀβοκάτο· ὅμως ἐγὼ, ποθοῦσα νὰ ταξειδέψω στὴ θάλασσα μὲ καράδι καὶ τίποτις ἄλλο δὲν ἤθελα νὰ ξέρω. Τούτῃ ἡ κλίση ἔκανε νὰ μοῦρχεται ἔτσι κόντρα τὸ θέλημα τοῦ πατέρα μου ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, κι' ἀπὸ τὴν ἄλλη τόσο κουφὸ μὲ κατάντησε στὶς ὀρμήνειες καὶ στὶς συμβουλὲς τῆς μητέρας μου καὶ τῶν δικῶν μου, ποὺ ἀπὸ τότες λὲς ἔβλεπαν πῶς μιὰ κάποια κακὴ μοῖρα μ' ἔσερνε νὰ μὲ ρίξῃ στὴ μιζέρια καὶ στὰ βάρσανα.

Ὁ πατέρας μου, σοβαρὸς καὶ γνωστικὸς ἄνθρωπος, μοῦ ἔδινε ἅγιες συμβουλὲς γιὰ νὰ μὲ κἀνη ν' ἀρνηστῶ ἓνα σκέδιο ποὺ μοῦχε καθίση ἔτσι

γερά στο κεφάλι. Ένα πρωί, με φώναξε στην κάμαρά του, και μου μίλησε αυστηρά άπάνου σέ τούτο τó ζήτημα. Με ρώτηξε τί αίτία μ' έκανε, ή καλύτερα τί διάλογος μου έμπήκε, νά θέλω νάφήσω τó πατρικό μου σπίτι και τήν πατρίδα μου, όπου μπορούσα νάχω ύπαστήριξη, κι όπου έλπίζα νά γείνω κάτιτις με τήν πιδεξιοσύνη και με τή δουλειά, και νά περάσω μιá ζωή ευχάριστη και ήσυχη. Μου είπε πώς υπάρχουν δυό λογίων άνθρωποι, καίνοι πούνε στερημένοι άπό κάθε μέσο και κάθε εύκολία, κ' οί άλλοι πού στέκονται πιό ψηλά και είνε άπό μεγάλα σπίτια, και στο'ς όποιους άρμόζει νά σκεδιάζουν σπουδαία έργα και νά γυρίζουν στον κόσμο ζητώντας περιπέτειες, για νά κατασταθούν ξακουσμένοι άπ' έναν δρόμο λιγούχναστο, και πώς τούτη ή παρτίδα στέκουνταν πολύ άπάνου είτε πολύ κάτω άπό μένα· και πώς ή θέση μου εΐτανε στο άναμεταξύ, με άλλα λόγια μπορούσε τινάς νά τήν όνομάση τó πρώτο πάτωμα τής καλής τάξης· και πώς μιá πολύχρονη πείρα του έδωσε νά έννοήση πώς κείνη ή θέση είνε ή καλύτερη άπ' όλες, πού μπορείς νάσαι εύτυχισμένος εύκολώτερα, γιατί όχι μονάχα είσαι προφυλαγμένος άπ' τή μιζέρια, άπό τά βάρσανα κι' άπό τίς χοντρές δουλειές πού τυραννιούνται οί τεχνίτες, αλλά ακόμα μακρυνά άπ' τή μανία τής πολυτέλειας, άπ' τή ζούλια κι' άπό τή δίψα τής δόξας πού βασανίζουν τούς μεγάλους.

.....

Μόλις βγήκε τó καράβι άπ' τó Humber, κι' ό άγέρας άρχισε νά φουσά και νά φουσκώνη τή θάλασσα μ' έναν άγριο τρόπο. Όπως ταξείδευα για πρώτη φορά, ό φόβος κ' ή ζαλάδα πλακώσανε μαζί τή ψυχή μου και τó κορμί μου και μ' έρριξαν σ' έναν άγώνα πού μου στέκει δύσκολο νά τόν στορήσω. Τότες δά έπιασα νά συλλογίζουμαι καλά τó τί είχα πράξει, και τή θεία δικαιοσύνη, πού τιμωρούσε έτσι ένα παιδί άνυπάκουο και άμυαλο. Όλες οί καλές όρμήνειες τών γονειών μου, τά δάκρυα του πατέρα μου και τά παρακάλια τής μητέρας μου παραστάθηκαν ζωηρά στο νοσ μου· κ' ή συνείδησή μου, πού ακόμα δέν εΐτανε σκοτισμένη και σκληρή, με μάλωνε γιατί είχα παραβλέψη μαθήματα έτσι σωτήρια, και φάνηκα άδιάφορος στο χρέος πού είχα στον πατέρα μου και στο Θεό.

Ή τρικυμία βάστηξε με τέτοια μανία, πού οί άνθρωποι του καραβιού άτοί τους λέγανε πώς δέν είχανε δη ποτές μιάν όμοια. Τó καράβι εΐτανε καλά δεμένο, μά φορτωμένο τόσο βαρεια κ' έτσι πατωμένο, πού οί ναύτες έκραζαν άπό ώρα σέ ώρα πώς θά πήγαινε στον πάτο. Για νά χειροτερέψη ή θέση μας, κατά τά μεσάνυχτα, ένας κάποιος, πού τόν έστειλαν νά βιζιτάρη τó άμπάρι, φώναξε πώς κάναμε νερά, κ' ένας άλλος είπε πώς τó νερό μεζουράρηξε τρία ποδάρια. Τότες ό καπετάνιος φώναξε

στις μπόμπες. Τούτος ὁ ἕνας λόγος μ' ἔρριξε σὲ τέτοια ταραχὴ πού ἔ-
πεσα ἀνάσκελος. Ἀλλὰ οἱ ἀνθρώποι τοῦ καρδιοῦ μὲ συνέφεραν καὶ μοῦ
εἶπανε πῶς, ἂν στάθηκα ἀδιαφόρετος ὡς ἐδῶ, τούτῃ τὴν ὥρα μποροῦσα
νὰ ἀξίζω ὅσο καὶ κάθε ἄλλος στὴ μπόμπα. Σηκώθηκα κι' ἔπιασα νὰ δου-
λεύω μὲ ὄλες μου τὶς δυνάμεις. Ὡστόσο ὁ καπετάνιος ἔδωσε ὄρδινά νὰ
τραβήξουνε μιὰ κανονιά γιὰ σινιάλο τοῦ κίντυνου πού τρέχαμε.

.

Φ. ΚΟΝΤΟΓΛΟΥΣ

(Δὲν εἶνε πολὺ ὁμορφα ἀφτὰ τὰ ἀπλὰ λόγια ; Πόσο ἐπιτήδεια κάνει
τις φράσεις του μὲ τὰ λίγα μέσα πού ἔχει στὸ χέρι ! Ἐγὼ νὰ πῶς τὸ βιά-
φτισα : **Τὸ ἀντιρῆκειο γράψιμο.**)

Φ. Κ.